

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0630122 Högbränntjärn

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom nätverket av områden säkerställs naturvärden inför framtiden. Varje land är skyldigt att bevara värdena i sina utpekade områden. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska finnas en bevarandeplan (eller skötselplan) med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Även hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den är ett så kallat "levande dokument". Det gör det möjligt för alla att bidra med ny kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument, för formell reglering av t ex skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Reglerna enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller i Natura 2000-områden.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyper och arter i ett enskilt område finns i kartverktyget Skyddad natur. Gå in på Naturvårdsverkets hemsida och sök på "kartverktyget skyddad natur". När du kommit in i kartverktyget så söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor), Naturtyper (linje) och Naturtyper (punkter).

Det går också att ladda ner naturtypskartan som shapefiler på följande adress: <http://gis-services.metria.se/nvfeed/atom/nnk.xml>

Bevarandeplan för Natura 2000 - området

SE0630122 Högbränntjärn

Kommun: Ljusdal

Områdets totala areal: 16,3 ha

Markägarförhållanden: Skogsbolag.

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-03-04

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2006-12-15

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1995-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

91D0 - Skogsbevuxen myr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

Ändamålet med området är att bevara ett urskogsartat skogsområde med bl.a. en 160-500 årig brandpräglad tallskog.

Motivering:

Det urskogsartade området med bl a olikåldrig, 160-500 årig, brandpräglad tallskog är av stort naturvårdsvärde och av betydelse för kännedom om landets natur.

Prioriterade åtgärder:

Området är redan skyddat som naturreservat vilket är den viktigaste bevarandeåtgärden. Områdets natur ska få utvecklas fritt och inga skötselåtgärder är aktuella i området.

Beskrivning av området

Området ligger i småkuperad terräng och omfattar moränhöjder, kärr, en tjärn – Högbränntjärnen, och två smärre avloppslösa vattensamlingar. Väster om tjärnen dominerar ett granskogsbestånd av frisk ristyp med gamla tallöverståndare. Öster om tjärnen finns ett tallbestånd av torr ristyp. Tallskogen omfattar flera åldersklasser allt från 160 till 500 år. Spår av skogsbrand finns såväl på torrakor som i invallningar på levande äldre tallar. I anslutning till vattensamlingen i områdets östra del finns ett gammalt aspbestånd. Stubbar efter avverkning förekommer här och där, vilket visar att såväl grova som klena träd och vindfällen avverkats i gången tid. Trots detta ger området ett mycket urskogsartat intryck. I reservatet finns en jaktkoja som är utarrenderad.

En nationellt rödlistad art knutna till lågor har noterats i området, vedtrappmossa (NT) växer på lågor av gran och tall.

Vad kan påverka negativt

Vid beskrivandet av sådant som kan skada de utpekade naturvärdena i ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom skydd eller skötselåtgärder.

Att en åtgärd är angiven som hot gör att man ska vara extra uppmärksam. Åtgärden kan vara tillståndspliktig. Hur och var i området åtgärden utförs och vilken hänsyn som tas kan vara avgörande för om åtgärden påverkar området på ett betydande sätt eller inte, d.v.s. är tillståndspliktig eller inte.

Bevarandeåtgärder

Området är sedan 1996 skyddat som Högbränntjärns naturreservat. Ytterligare skydd bedöms ej vara aktuellt. Bevarandemålen för naturreservatet överensstämmer med bevarandemålen för Natura 2000-området, och skötselåtgärderna beskrivs närmare i skötselplanen (fri utveckling). I övrigt gäller föreskrifterna i reservatsbeslutet.

Bevarandetillstånd

Bevarandestatusen för området som helhet bedöms som gynnsam.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 1,04 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Definition av naturtypen:

Naturtypen är heterogen och omfattar mossar och kärr, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr – i synnerhet backkärr (lutning >8%) – samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolvet med vanligen mossrik vegetation som på grund av luftvävnad i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tuvbildningar. Trädsikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30% krontäckning.

Information om naturtyper finns att läsa i Naturvårdsverkets vägledning, se www.naturvardsverket.se.

Bevarandemål

Våtmarkerna är opåverkade av mänskliga ingrepp och har en relativt naturlig hydrologi. Området har kvar sin öppna karaktär och arealen öppna mossar och kärr är även fortsättningsvis kring 1 ha. De typiska arterna som hör till naturtypen minskar inte på ett påtagligt sätt.

Negativ påverkan

Exempel på åtgärder som kan påverka naturtypen negativt:

- Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning, ökad igenväxning och erosion.
- Torvbrytning är ett hot som riskerar att öka i takt med efterfrågan på torv som energikälla och jordförbättringsmedel.
- Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i området.
- Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen ut på myren.
- Spridning av t.ex. kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada genom luftburen deposition eller genom transport

med tillrinnande vatten.

- Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar och andelen gräs, buskar och träd ökar.

- Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc kan direkt eller indirekt förstöra eller orsaka skador på naturtypen.

Bevarandeåtgärder

Området lämnas för fri utveckling.

Bevarandetillstånd

Bevarandestatusen bedöms som gynnsam.

9010 - Taiga

Areal: 10,55 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Området består till största delen av naturtypen Västlig taiga. I området finns det rikligt med gamla granar och tallar. Tallarna är från ca 160 – 500 år gamla. Även död ved i form av lågor i alla nedbrytningsstadier och brutna stubbar förekommer rikligt. På lågorna förekommer bl.a. de rödlistade arterna vedtrappmossa och violmussling. Brandspår förekommer både som utbrända torrakor och som invallningar på äldre tallar i området. Flera träd bär kraftiga brandlyror från motsatta sidor om stammen, viket visar att området brunnit från två håll.

Definition av naturtypen:

Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska barrträd och triviala lövträd, dock inte fjällbjörk.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli, naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Näringskrävande örter finns endast undantagsvis.

Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

Karaktärsarter: tall, gran, björk och asp samt andra inhemska trädslag som inslag i trädskiktet, lingon, mjölon, ljung, blåbär, kråkbär, kruståtel, harsyra, ekorrbär, ängskovall, skogsstjärna och knärot, väggmossa, husmossa, kammossa, kvastmossor och ren- och bägarlavar.

Information om naturtyper finns att läsa i Naturvårdsverkets vägledning, se www.naturvardsverket.se.

Bevarandemål

Utbredningen av västlig taiga ska vara minst 10,5 ha. I området ska det finnas rikligt med död ved. Populationerna hos typiska arter ska inte minska påtagligt.

Negativ påverkan

Exempel på åtgärder som kan påverka naturtypen negativt:

- Avverkning, röjning och gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat

naturvärde.

- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket som t.ex. gödsling, markberedning, dikning, plantering och användande av främmande trädslag.
- Markskador. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras. Detta gäller större markskador.
- Fragmentering. I den mindre skalan kan t.ex. skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers population medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet. På landskapsnivå utgör fragmentering ett betydande hot genom att partier med äldre skog förekommer alltmer isolerat, och genom att sammanhängande områden med kontinuitetsskogar splittras upp genom avverkningar.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har t.ex. vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavelföreningar och metallföreningar.
- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på någon av dessa stadier med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor. Andra dynamiska krafter är översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.
- Systempåverkande arter som t.ex. klövvilt som i betydande delar av Norrland har påverkat förekomst av asp, rönn och sälgn negativt. Andra hot är invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga florin och faunan.

Bevarandeåtgärder

Området sköts i enlighet med skötselplan för området. För att bevarandevärdena ska bestå ska området lämnas för fri utveckling.

Bevarandetillstånd

Bevarandestatusen bedöms som gynnsam.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 2,67 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Definition av naturtypen:

Naturtypen förekommer på myrar (> 30 cm djupt torvtäcke) som är fuktig-blöt med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga–intermediära.

Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100%. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men glasbjörk, tall och gran är vanliga trädslag.

Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli, naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Karaktärsarter: tall, glasbjörk, gran, gråvide, dvärgbjörk, brakved, klotstarr, gråstarr, stjärnstarr, hundstarr, flaskstarr, spetståg, blååtäl, skogsstjärna, kärrviol, skvattram, tuvull, tranbär, odon och vitmossor.

Information om naturtyper finns att läsa i Naturvårdsverkets vägledning, se www.naturvardsverket.se.

Bevarandemål

Utbredningen av naturtypen är oförändrad och dess strukturer och funktioner (hydrologi, död ved) finns. Den skogsbevuxna myren saknar tecken på mänsklig påverkan och processer tillåts fortskrida med en naturlig dynamik.

Negativ påverkan

Exempel på åtgärder som kan påverka naturtypen negativt:

- Exploatering i eller i anslutning till området. Förutom den direkta skadan kan hydrologin påverkas negativt.
- Avverkning, röjning och gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.
- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket som t.ex. gödsling, markberedning, dikning, plantering och användande av främmande trädslag.
- Tillförsel av kalk eller aska. Kan ge skador på vegetaionen, främst områdets mossor och lavar.
- Torvtäkt.
- Markskador och dikning. Förutom de mekaniska skadorna kan hydrologin påverkas och

naturmiljön förändras.

- Fragmentering. I den mindre skalan kan t.ex. skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers population medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har t.ex. vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavelföreningar och metallföreningar.
- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på någon av dessa stadier med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor. Andra dynamiska krafter är översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.
- Systempåverkande arter som t.ex. klövvilt som i betydande delar av Norrland har påverkat förekomst av asp, rönn och sälg negativt. Andra hot är invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

Bevarandeåtgärder

Området sköts i enlighet med skötselplan för området. För att bevarandevärdena ska bestå ska området lämnas för fri utveckling

Bevarandetillstånd

Bevarandestatusen bedöms som gynnsam

Dokumentation

Beslut om bildande av Högräntjärns domänreservat. 1996. Länsstyrelsen Gävleborg, dnr 231-6212-95, 61-226.

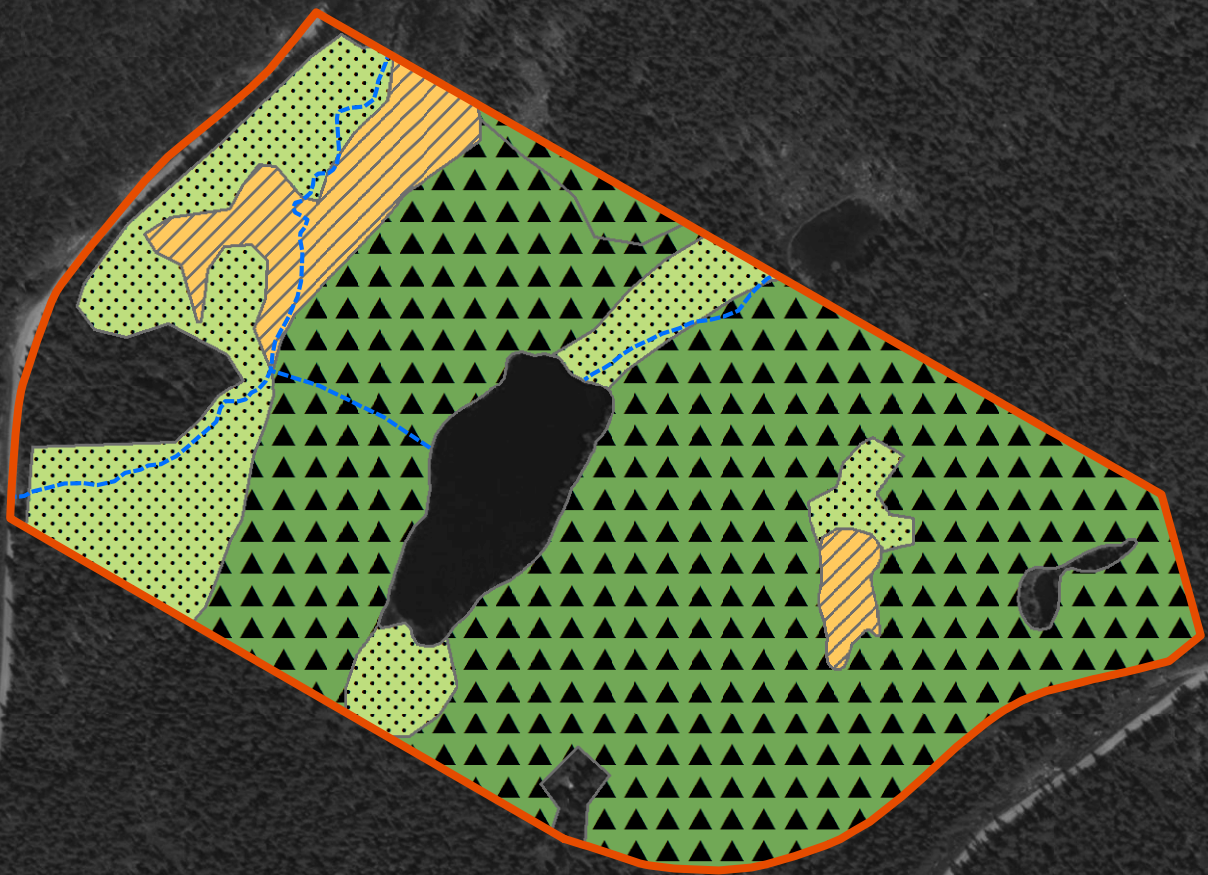
Länsstyrelsen i Gävleborg, 1997. Värdefull natur i Gävleborg-Naturvårdsprogram

Artdatabanken 2015, Rödlistade arter i Sverige 2015.

Bilagor

Karta.

Högbräntjärn

1:4 000

Högbränntjärn

Legend

----- 3200 Vattendrag < 6 meter (osäkert)

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

9740 - Skogbevuxen myr

Natura 2000-område